

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ
з дисципліни
“ЕКОНОМІКА І ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА”
(для бакалаврів)**

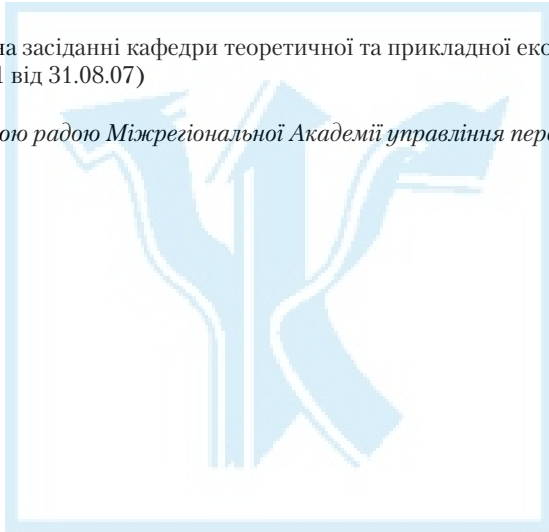
МАУП

Київ 2008

Підготовлено доцентом кафедри теоретичної та прикладної економіки
О. П. Тищенко

Затверджено на засіданні кафедри теоретичної та прикладної економіки
(протокол № 1 від 31.08.07)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Тищенко О. П. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Економіка і організація виробництва” (для бакалаврів). — К.: МАУП, 2008. — 48 с.

Методичні рекомендації містять пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Економіка і організація виробництва”, методичні рекомендації до виконання контрольної роботи, варіанти контрольних робіт, питання для самоконтролю, тестові завдання для самоперевірки, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2008

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

В умовах формування ринкових відносин центр економічної діяльності перемістився до первинної ланки народного господарства, якою є підприємство. Адже саме на підприємстві створюються матеріальні блага. Саме тут зосереджені найбільш кваліфіковані кадри, тут вирішуються питання економного використання ресурсів, зниження витрат виробництва, застосування прогресивної техніки і технології. На підприємстві розробляють бізнес-плани, застосовується маркетинг, здійснюється ефективне управління виробництвом.

Все це потребує глибоких економічних знань, оволодіти якими можна лише добре засвоївши основи економіки підприємства.

Мета самостійної роботи студентів у процесі вивчення дисципліни “Економіка і організація виробництва” полягає у набутті теоретичних знань, практичних навичок та формуванні сучасного економічного мислення з питань функціонування підприємств, як основної виробничої ланки народногосподарського комплексу країни, що є необхідним для прийняття ефективних економічних рішень у процесі подальшої практичної діяльності.

У процесі вивчення курсу передбачається вирішення наступних завдань:

- визначення ролі та місця підприємства у сучасній системі господарювання;
- засвоєння законодавчо-нормативних положень щодо організаційно-правового механізму створення підприємств та механізму управління ними;
- ознайомлення з принципами та механізмами забезпечення підприємств різноманітними видами ресурсів, які необхідні для здійснення виробничої діяльності;
- оволодіння сучасними методами визначення та розрахунку потреби підприємства у персоналі, засобах та предметах праці;
- ознайомлення з існуючою практикою організації виробництва та управлінням технічним розвитком виробництва;
- засвоєння основних принципів та підходів щодо прогнозування та планування розвитку підприємства;
- набуття практичних знань з питань розрахунку й оцінки результатів та ефективності діяльності підприємства.

Дисципліна “Економіка і організація виробництва” тісно пов’язана з такими навчальними курсами, як “Управління бізнесом”, “Менедж-

мент організацій”, “Мікроекономіка”, Господарське право”, “Основи підприємницької діяльності”, “Державне регулювання економіки”.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“ЕКОНОМІКА І ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
	Змістовий модуль I. Роль та місце підприємства у розвитку економіки країни. Механізм управління підприємствами
1	Господарський комплекс країни та його структура
2	Підприємство в ринкових умовах
3	Підприємництво як сучасна форма господарювання.
4	Управління підприємством
	Змістовий модуль II. Ресурси підприємства та шляхи підвищення ефективності їх використання
5	Персонал підприємства
6	Виробничі фонди підприємства
7	Нематеріальні ресурси та активи
8	Оборотні кошти підприємства
9	Інвестиційні ресурси підприємства
	Змістовий модуль III. Організація діяльності та планування розвитку підприємства
10	Техніко-технологічна база виробництва
11	Організація виробництва
12	Виробнича і соціальна інфраструктура
13	Інноваційні процеси на підприємстві
14	Прогнозування та планування діяльності підприємства
	Змістовий модуль IV. Фінансово-економічний механізм та оцінка результатів діяльності підприємства
15	Виробництво і якість продукції
16	Продуктивність, мотивація та оплата праці
17	Валові витрати і ціни на продукцію
18	Фінансово-економічні результати та ефективність діяльності підприємства
19	Банкрутство підприємств. Санація. Реструктуризація

Самотійна робота студентів над окремими темами курсу повинна здійснюватись у такій послідовності:

1. Вивчення теоретичних питань теми згідно з планом із конспектуванням основних положень.
2. Розв'язання практичних завдань.
3. Написання рефератів.
4. Підготовка відповідей на тестові завдання.
5. Опрацювання питань для самоперевірки знань.
6. Виконання контрольних робіт.

ЗМІСТ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
з дисципліни
“ЕКОНОМІКА І ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА”

Змістовий модуль I. Роль та місце підприємства у розвитку економіки країни. Механізм управління підприємствами

Тема 1. Господарський комплекс країни та його структура

Поняття господарського комплексу країни. Сфери та галузі господарського комплексу країни. Структура національної економіки. Матеріальне та нематеріальне виробництво. Галузева структура національної економіки. Фактори, що впливають на галузеву структуру господарства країни. Показники оцінки зрушень у галузевій структурі господарського комплексу країни. Структурна політика держави. Основні напрями структурної політики в сучасних умовах.

Загальна характеристика галузей матеріального виробництва. Промисловість як провідна галузь економіки України. Класифікація промислових підприємств.

Література [1]

Теми рефератів

1. Основні тенденції розвитку господарського комплексу країни.
2. Структурна політика держави в умовах переходу до ринкових відносин.
3. Роль промисловості у розвитку економіки України.

Тема 2. Підприємство в ринкових умовах

Підприємство, його сутність і функції. Правові основи функціонування підприємства. Законодавство України з питань регулювання діяльності підприємств. Господарський кодекс України. Статут підприємства. Колективний договір. Класифікація підприємств. Порядок створення та ліквідації підприємств.

Добровільні та інституційні об'єднання підприємств. Асоціації, консорціуми, концерни, корпорації, фінансово-промислові групи, холдинги. Мета їх створення та особливості діяльності.

Виробнича структура підприємства, її види за певними ознаками (цехова, безцехова, технологічна, предметна, змішана та інші). Загальна структура підприємства.

Література [1; 4; 7; 8; 10; 11; 13]

Теми рефератів

1. Місія підприємства: сутність та особливості її визначення.
2. Сучасні форми інституційних об'єднань підприємств та ефективність їх діяльності.
3. Особливості формування структури підприємства в ринкових умовах.

Тема 3. Підприємництво як сучасна форма господарювання

Сутність і функції підприємництва. Правова база розвитку підприємництва. Види підприємництва. Значення підприємницької діяльності для функціонування ефективної системи господарювання. Основні організаційно-правові форми підприємницької діяльності. Формування підприємницького середовища. Державна підтримка підприємницької діяльності в Україні.

Міжнародна підприємницька діяльність. Форми міжнародної підприємницької діяльності. Спільні підприємства в системі міжнародного бізнесу, механізм їх функціонування. Тенденції і проблеми розвитку спільних підприємств в Україні. Регулювання міжнародної підприємницької діяльності.

Мале підприємництво. Економічна сутність малого підприємництва. Функції малого підприємництва. Переваги малого бізнесу. Особливості розвитку малого підприємництва в Україні.

Література [1; 4; 7; 8; 10; 11; 13]

Теми рефератів

1. Шляхи та напрями державного впливу на активізацію підприємницької діяльності в Україні.
2. Франчайзинг як особлива форма підприємницької діяльності.
3. Специфіка створення та функціонування малих підприємств в Україні.
4. Економічна сутність лізингу.
5. Проблеми та перспективи функціонування спільних підприємств в Україні.

Тема 4. Управління підприємством

Об'єктивна необхідність і поняття управління підприємством. Планування, організація, мотивація і контроль як основні функції управління підприємством. Методи управління діяльністю підприємств. Економічні, організаційні та соціально-психологічні методи управління.

Організаційні структури управління підприємствами різних форм власності. Основні типи організаційних структур управління: лінійно-функціональні, дивізійні, матричні.

Вищі органи державного управління підприємствами та організаціями. Державні корпорації, концерни, міністерства і комітети як вищі органи прямого управління підприємствами і організаціями. Органи централізованого (загальнодержавного) управління суб'єктами господарювання. Зарубіжний досвід централізованого управління первинними ланками національної економіки.

Література [1; 4; 7; 8; 10–13]

Теми рефератів

1. Сучасні принципи та методи управління підприємствами.
2. Проблеми взаємовідносин держави і бізнесу.
3. Зарубіжний досвід управління промисловими підприємствами.
4. Соціально-психологічні методи управління підприємством: сутність та ефективність застосування.
5. Особливості формування організаційної структури управління недержавним підприємством.

Змістовий модуль II. Ресурси підприємства та шляхи підвищення ефективності їх використання

Тема 5. Персонал підприємства

Трудові ресурси. Кадри підприємства. Категорії підприємства: керівники, спеціалісти, службовці, робітники. Поділ персоналу за професіями, спеціальностями і кваліфікацією.

Визначення чисельності окремих категорій працівників. Розрахунок балансу робочого часу.

Сучасна кадрова політика підприємства. Система управління персоналом на підприємстві. Методи оцінки і відбору працівників для підприємств. Оцінка ділових якостей керівників і менеджерів. Зарубіжний досвід формування та ефективного використання трудового потенціалу підприємства. Участь держави у підготовці висококваліфікованих спеціалістів і керівників.

Нормування праці. Методи нормування праці. Аналітичний та дослідно-статистичний методи. Хронометраж і фотографія робочого дня. Норми часу.

Література [1; 4; 5; 7; 8; 10; 13; 17; 40]

Теми рефератів

1. Оцінка діяльності праці управлінського персоналу.
2. Обґрунтування чисельності працюючих (за різними категоріями персоналу).
3. Сутність конкурсно-контрактної системи найму працівників на підприємстві.
4. Державна система підготовки кадрів.
5. Оцінка професійно-ділових якостей окремих категорій персоналу підприємства.
6. Особливості кадрової політики підприємства (на прикладі конкретного підприємства).

Тема 6. Виробничі фонди підприємства

Виробничі фонди підприємства. Поділ виробничих фондів на основні та оборотні. Основні фонди. Склад і структура основних фондів. Вартісна оцінка основних фондів. Індексація основних фондів. Видова класифікація основних фондів.

Фізичне і моральне спрацювання основних фондів. Амортизація і відтворення основних фондів. Норма і сума амортизації. Методи нарахування амортизації. Ремонт, модернізація і заміна діючих засобів праці. Розширене відтворення основних фондів (технічне переозброєння і реконструкція, розширення діючих підприємств, нове будівництво).

Ефективність відтворення і використання основних фондів. Показники ефективності використання основних фондів. Фондовіддача, фондомісткість та фондоозброєність. Шляхи підвищення ефективності використання основних фондів.

Оборотні фонди, їх склад і структура. Елементний склад оборотних фондів. Характеристика виробничих запасів, напівфабрикатів власного виготовлення, незавершеного виробництва, витрат майбутніх періодів. Нормування витрат і розрахунки необхідного обсягу оборотних фондів підприємства. Показники та шляхи кращого використання матеріальних ресурсів.

Література [1; 4; 5; 7; 8; 10; 18; 23; 39]

Теми рефератів

1. Амортизаційна політика держави в сучасних умовах.
2. Сутність та значення переоцінки та індексації основних фондів.
3. Основні напрями підвищення ефективності використання та відтворення основних фондів підприємства.
4. Показники ефективності використання основних фондів підприємства.

Тема 7. Нематеріальні ресурси та активи

Поняття та види нематеріальних ресурсів підприємства. Характеристика об'єктів промислової власності: винаходів, промислових зв'язків, товарних знаків. Інформація як особливий суспільний ресурс. Сучасні інформаційні технології та інші нематеріальні ресурси

Нематеріальні активи. Поняття та елементний склад нематеріальних активів.

Література [3; 4; 5; 7; 8; 10; 18; 23; 39]

Теми рефератів

1. Сутність та склад нематеріальних активів підприємства.
2. Нормативно-правова база захисту нематеріальних активів підприємства.

3. Система патентування та державної системи окремих видів нематеріальних ресурсів.
4. Оцінка нематеріальних активів підприємства.

Тема 8. Оборотні кошти підприємства

Поняття та структура оборотних коштів. Функціональна та елементна структура оборотних коштів. Нормовані оборотні кошти. Методи розрахунку нормативів оборотних коштів (аналітичний, коефіцієнтний, прямого розрахунку). Обчислення нормативів оборотних коштів у виробничих запасах, незавершеному виробництві. Витратах майбутніх періодів. Залишках готової продукції.

Основні показники рівня ефективності оборотних коштів та методика їх обчислення. Шляхи підвищення ефективності використання оборотних коштів. Проблеми нестачі оборотних коштів і поповнення їх обсягів до нормативного рівня за умов кризової економічної ситуації на підприємствах.

Література [1; 3–5; 7; 8; 10; 18; 23; 31; 39]

Теми рефератів

1. Проблеми підвищення ефективності використання оборотних коштів на вітчизняних підприємствах.
2. Сучасна політика ресурсозбереження на підприємствах.
3. Методи розрахунку нормативів оборотних коштів підприємства.
4. Шляхи вирішення проблеми нестачі оборотних коштів на підприємстві.

Тема 9. Інвестиційні ресурси підприємства

Характеристика інвестицій. Функціонально-елементний склад інвестицій підприємства. Внутрішні та зовнішні джерела інвестування. Фінансові інвестиції та реальні інвестиції. Прямі та портфельні інвестиції. Різновиди і структура капіталовкладень. Відтворювальна та технологічна структура капіталовкладень.

Визначення необхідного обсягу і джерел фінансування виробничих інвестицій. Обґрунтування конкретних джерел фінансування капіталовкладень.

Формування і регулювання фінансових інвестицій. Види цінних паперів, порядок їх випуску та використання. Обчислення величини

дивідендів. Державне регулювання обігу цінних паперів. Фондовий ринок в Україні.

Необхідність залучення іноземних інвестицій. Основні типи прямих іноземних інвестицій. Види і форми іноземних інвестицій. Державне регулювання іноземних інвестицій в економіку України. Режими інвестування. Захист іноземних інвестицій.

Оцінка ефективності виробничих і фінансових інвестицій.

Література [1; 3–5; 7; 8; 10; 15; 16; 18; 23; 31; 39]

Теми рефератів

1. Поняття та склад інвестицій підприємства.
2. Роль фінансових інвестицій у розвитку виробничої бази підприємств.
3. Механізм державного регулювання ринку цінних паперів в Україні.
4. Іноземні інвестиції як чинник розвитку вітчизняних підприємств.
5. Економічне обґрунтування інвестиційних проектів промислових підприємств.

Змістовий модуль III. Організація діяльності та планування розвитку підприємства

Тема 10. Техніко-технологічна база виробництва

Сутність техніко-технологічної бази, її складові та тенденції розвитку. Структурна характеристика техніко-технологічної бази. Традиційний та інноваційний типи виробництва.

Технічний розвиток підприємства та його форми. Підтримування та розвиток техніко-технологічної бази. Модернізація, технічне переозброєння, реконструкція, розширення, нове будівництво як форми технічного розвитку підприємства. Основні етапи та планування технічного розвитку підприємства.

Сутність й основні види лізингу. Організаційно-правові основи здійснення лізингових операцій. Методи обчислення лізингових платежів. Ефективність лізингових послуг.

Поняття виробничої потужності підприємства. Проектна, поточна, резервна потужність. Розрахунок виробничої потужності. Показники використання виробничої потужності підприємства.

Література [2; 4; 6–9; 25; 27]

Теми рефератів

1. Сучасні тенденції розвитку техніко-технологічної бази на промислових підприємствах України.
2. Організаційно-економічний механізм управління технічним розвитком підприємства.
3. Сутність лізингу та його вплив на розвиток виробничої бази підприємства.
4. Шляхи підвищення ефективності використання виробничої потужності підприємства.

Тема 11. Організація виробництва

Виробничий процес. Поділ виробничих процесів за призначенням (основні, допоміжні, обслуговуючі). Принципи організації виробничого процесу: спеціалізація, пропорційність, паралельність, прямоточність, безперервність, ритмічність, гнучкість. Тривалість виробничого циклу.

Організаційні типи виробництва. Характеристика одиничного, серійного і масового типів виробництва. Порівняльна характеристика типів виробництва.

Методи організації виробництва. Властиві ознаки, сфери застосування і модифікації непотокового виробництва. Загальна характеристика потокового виробництва. Розрахунок основних параметрів поточкових ліній. Особливості організації та основні параметри функціонування поточкових ліній.

Форми організації виробництва. Сутність і соціально-економічне значення застосування різних форм організації виробництва. Концентрація виробництва. Спеціалізація і кооперування. Комбінування виробництва.

Конверсія виробничих підприємств. Об'єктивна необхідність і тенденції розвитку диверсифікації виробництва.

Література [2; 4; 6; 7; 9; 25; 27; 36]

Теми рефератів

1. Характеристика сучасних методів організації виробництва.
2. Сутність та тенденції розвитку диверсифікації виробництва на підприємствах України.
3. Особливості організації потокового виробництва.
4. Сучасний досвід організації підготовки виробництва.

Тема 12. Виробнича і соціальна інфраструктура

Інфраструктура підприємства. Виробнича і соціальна інфраструктура. Вплив інфраструктурних підрозділів на економіку підприємства.

Капітальне будівництво як специфічний елемент виробничо-соціальної інфраструктури.

Ремонтне господарство. Ремонтні служби. Ремонт і форми його організації. Модернізація діючого обладнання. Інструментальне господарство, його підрозділи. Транспортне господарство підприємства. Призначення, склад та організація енергетичного господарства. Складське господарство підприємства.

Основні підрозділи соціальної інфраструктури підприємства, їх значення для задоволення соціальних потреб працівників. Планування соціального розвитку підприємства. Сучасні проблеми соціального захисту працівників підприємства.

Література [2; 4; 6; 7; 9; 10; 21; 27; 39]

Теми рефератів

1. Призначення та характеристика основних елементів виробничої структури підприємства.
2. Особливості організації системи технічного обслуговування виробництва.
3. Сутність та основні напрями соціальної діяльності підприємства.
4. Досвід соціального захисту працівників підприємства в сучасних умовах.

Тема 13. Інноваційні процеси на підприємстві

Поняття та зміст інноваційних процесів. Види інноваційних процесів. Взаємозв'язок окремих видів інноваційних процесів. Вплив нововведень на виробництво та іншу діяльність підприємства.

Науково-технічний прогрес, його загальні та пріоритетні напрями. Сутність науково-технічного прогресу (НТП). Еволюційні та революційні форми НТП. Науково-технічна революція (НТР). Пріоритетні напрями НТП: прогресивні базові технології; синтетичні, композиційні та надчисті матеріали; ядерна та інші нетрадиційні види енергії; робототехнічні комплекси та гнучкі автоматизовані системи; комплексна автоматизація та комп'ютеризація виробництва та управління.

Література [4; 6; 7; 10; 25]

Теми рефератів

1. Вплив інноваційних процесів на діяльність підприємства.
2. Інноваційні стратегії зарубіжних та вітчизняних підприємств.
3. Науково-технічний потенціал країни та ефективність його використання.

Тема 14. Прогнозування та планування діяльності підприємства

Сутність та основні принципи прогнозування виробничої діяльності підприємства. Методи прогнозування.

Планування як функція управління. Принципи та методи планування. Система планів підприємства.

Стратегічне планування. Основні етапи стратегічного планування. Бізнес-планування. Типовий зміст і методика складання окремих розділів бізнес-планів.

Тактичне планування. Відмінність тактичного планування від стратегічного. Основний зміст тактичних планів та їх можливі розділи. Показники тактичних планів, їх класифікація.

Оперативне планування. Сутність і системи оперативного планування діяльності виробничих підрозділів підприємства. Проблеми вдосконалення тактичного та оперативного планування за умов ринкової системи господарювання.

Література [4; 6; 8; 10; 27; 28; 30; 33–35]

Теми рефератів

1. Характеристика основних методів прогнозування діяльності підприємства.
2. Система стратегічного планування та її застосування на підприємствах.
3. Бізнес-план як сучасна форма планування розвитку підприємства.

Змістовий модуль IV. Фінансово-економічний механізм та оцінка результатів діяльності підприємства

Тема 15. Виробництво і якість продукції

Загальна характеристика продукції підприємства. Вироблена продукція як конкретний продукт праці. Результат діяльності виробничих та інших господарських систем. Розрахунок показників виробничої програми. Асортимент і номенклатура. Показники обсягу продукції: натуральні та вартісні. Товарна, валова і чиста продукція. Обсяг реалізованої продукції. Державні контракти і державні замовлення.

Якість продукції як економічна категорія. Показники якості продукції та їх характеристика. Необхідність та шляхи підвищення якості продукції.

Стандартизація, її складові та принципи здійснення. Міжнародні, державні, галузеві стандарти, стандарти підприємств. Технічні умови.

Поняття та економічне значення сертифікації продукції. Обов'язкова та добровільна сертифікація. Міжнародні системи сертифікації та національні системи якості. Формування систем якості на підприємствах.

Державний нагляд за якістю. Функції та організація роботи Державного комітету України із стандартизації, метрології та сертифікації (Держстандарту України). Об'єкти державного нагляду.

Внутрішньовиробничий технічний контроль якості. Об'єкти технічного контролю. Основні види технічного контролю якості на підприємстві, їх ефективність.

Література [4; 6; 10; 29; 32]

Теми рефератів

1. Механізм формування виробничої програми підприємства.
2. Маркетингова стратегія діяльності підприємства.
3. Форми та системи матеріально-технічного забезпечення виробництва.
4. Основні види контролю якості на підприємствах України та їх ефективність.
5. Система стандартизації та сертифікації продукції.

Тема 16. Продуктивність, мотивація та оплата праці

Продуктивність праці як економічна категорія. Показники рівня продуктивності праці. Зовнішні та внутрішні фактори підвищення продуктивності праці. Методи визначення виробітку. Пофакторний метод планування продуктивності праці. Динаміка і резерви підвищення продуктивності праці на підприємствах різних галузей економіки України за сучасних умов господарювання.

Мотивація трудової діяльності працівників. Класифікація методів мотивації. Концептуальні характеристики багатofакторних моделей мотивації трудової діяльності.

Поняття оплати праці. Основна і додаткова заробітна плата. Реальна та номінальна заробітна плата. Основні функції заробітної плати. Закон України “Про оплату праці”. Механізм державного регулювання оплати праці та соціального захисту.

Тарифна система оплати праці. Тарифно-кваліфікаційні довідники. Тарифні сітки.

Форми і системи оплати праці. Почасова форма оплати праці та її системи: проста почасова, почасово-преміальна, за посадовими окладами. Відрядна форма оплати праці та її системи: пряма відрядна, непряма відрядна, відрядно-прогресивна, відрядно-преміальна, акордна. Сучасні тенденції у застосуванні форм заробітної плати. Системи участі працівників у прибутках. Зарубіжний і вітчизняний досвід участі працівників у прибутках (доходах) і власності приватизованих підприємств.

Література [4; 6; 10; 22; 23; 31; 34; 40]

Теми рефератів

1. Резерви підвищення продуктивності праці на промислових підприємствах.
2. Світовий досвід використання систем та моделей мотивації трудової діяльності.
3. Політика оплати праці на підприємствах у сучасних умовах.
4. Зарубіжний досвід застосування форм та систем оплати праці окремих категорій персоналу.

Тема 17. Валові витрати і ціни на продукцію

Собівартість продукції як економічний показник. Класифікація витрат на виробництво. Постійні та змінні витрати. Критичний обсяг виробництва продукції (“точка беззбитковості”).

Кошторис виробництва. Розрахунок кошторису за окремими економічними елементами. Порядок розробки кошторису виробництва. Витрати на одиницю обсягу товарної продукції.

Калькулювання та його місце в економічних розрахунках. Об’єкти калькулювання і калькуляційні одиниці. Типова номенклатура калькуляційних статей витрат. Методика обчислення окремих статей калькуляції. Шляхи зниження витрат на одиницю продукції.

Поняття, роль і функції ціни. Види цін і сфери їх застосування. Методи встановлення ціни. Система знижок і доплат до базової ціни. Можливі напрями вдосконалення ціноутворення.

Література [1; 3; 4; 6; 7; 10; 20; 22–24; 30; 33; 35; 38]

Теми рефератів

1. Системи управління витратами на виробництві.
2. Обґрунтування та вибір стратегії зниження поточних витрат на виробництво продукції (на прикладі конкретного підприємства).
3. Прогнозування собівартості нових виробів на підприємстві.
4. Методи встановлення цін на продукцію підприємства.

Тема 18. Фінансово-економічні результати та ефективність діяльності підприємства

Прибуток і дохід як основні фінансові результати діяльності підприємства. Джерела формування прибутку і доходу. Валовий чистий прибуток. Маржинальний дохід. Використання прибутку на підприємстві. Визначення суми прибутку до оподаткування.

Рентабельність як відносний показник ефективності роботи підприємства. Методика обчислення рентабельності. Рентабельність виробництва. Рентабельність обсягу товарної продукції та окремих виробів. Шляхи підвищення рентабельності виробництва.

Сутність і показники ефективності виробництва. Економічна і соціальна ефективність. Критерії ефективності виробництва. Загальна і порівняльна економічна ефективність виробництва. Система показників ефективності виробництва.

Класифікація факторів підвищення ефективності виробництва за певними ознаками: джерелами зростання, напрямками розвитку і вдосконаленням виробництва, місцем реалізації у системі управління виробництвом. Внутрішні чинники підвищення ефективності виробництва: “м’які” та “тверді”. Зовнішні чинники підвищення ефективності виробництва: державна економічна і соціальна політика, інституційні механізми, інфраструктура, структурні зміни в суспільстві та економіці.

Література [1; 4; 5; 7; 8; 10; 22; 33; 35; 39]

Теми рефератів

1. Методика складання фінансового плану підприємства.
2. Сучасні підходи до формування й використання прибутку підприємства.
3. Динаміка та напрями підвищення рентабельності на промислових підприємствах України різних галузей.
4. Оцінка фінансово-економічного стану підприємства.
5. Економічна сутність та методологія визначення ефективності виробництва.
6. Основні чинники підвищення ефективності виробництва в сучасних умовах.

Тема 19. Банкрутство підприємств. Санація. Реструктуризація

Об’єктивна необхідність структурної перебудови економіки. Організаційні форми реструктуризації підприємств.

Економічна сутність санації підприємств. Класична модель фінансової санації. Економіко-правові аспекти фінансової санації. Практика, масштаби та ефективність санації підприємств в Україні.

Сутнісна характеристика банкрутства фірми. Причини, що зумовлюють банкрутство підприємств. Симптоми прояву банкрутства суб’єктів господарювання. Закон України “Про відновлення платоспроможності боржника та визнання його банкрутом”. Процедура офіційного порушення справи про визначення банкрутом підприємства. Масштаби і тенденції банкрутства суб’єктів господарювання в Україні.

Організація і наслідки ліквідації збанкрутілих підприємств. Загальна характеристика процесу організації ліквідації збанкрутіло-

го підприємства. Управління майном боржника. Форми ліквідації підприємств-банкрутів: фізичне припинення діяльності, розпродаж майна, перепрофілювання діяльності зі зміною власника тощо.

Література [4; 7; 10; 12; 26]

Теми рефератів

1. Вітчизняний та зарубіжний досвід реструктуризації підприємств.
2. Механізм проведення санації підприємства: сутність та ефективність.
3. Сутність та основні причини банкрутства вітчизняних підприємств.
4. Механізм та наслідки ліквідації збанкрутілих підприємств.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

(для студентів заочної форми навчання)

Згідно з планом навчальної роботи студенти заочної форми навчання виконують одну контрольну роботу з економіки. До екзамену допускаються студенти, які виконали контрольну роботу у встановлені терміни. Обсяг контрольної роботи – 15–20 сторінок стандартного формату.

Контрольна робота складається з двох частин: перша – теоретична, друга – практична (задачі). На поставлене теоретичне питання студентам належить дати чітку, змістовну відповідь, користуючись підручниками, методичними посібниками, інформаційними матеріалами, надрукованими в економічних і галузевих газетах та журналах.

Задачі подають студенти в розгорнутому вигляді з наведенням формул, за якими проводились розрахунки, та обов'язковими висновками.

В кінці роботи необхідно вказати список літератури, яка була використана при виконанні контрольної роботи.

Завдання для контрольних робіт мають 10 варіантів: 1 варіант – для студентів, прізвища яких починаються з літери А, Б, В; 2 – Г, Д, Є; 3 – Є, Ж, З; 4 – І, Ї, К; 5 – Л, М; 6 – Н, О, П; 7 – Р, С, Т; 8 – У, Ф, Х; 9 – Ц, Ч, Ш; 10 – Щ, Ю, Я.

ВАРІАНТИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Варіант	I. Теоретична частина
1	Основні фонди підприємства, їх структура та методи оцінки
2	Сутність, функції та методи процесу управління. Організаційні структури управління
3	Знос і амортизація основних фондів
4	Склад і структура оборотних коштів
5	Персонал підприємства. Методи розрахунку чисельності працюючих
6	Форми і системи оплати праці
7	Показники і методи вимірювання продуктивності праці. Фактори зростання продуктивності праці
8	Поняття собівартості продукції. Класифікація витрат
9	Якість і конкурентоспроможність продукції. Стандартизація і сертифікація
10	Економічна сутність прибутку та рентабельності

II. Практичні завдання

Задача 1

Використовуючи дані табл. 1, визначити середньорічну вартість основних виробничих фондів, коефіцієнти оновлення і вибуття, амортизаційний фонд, фондовіддачу, фондомісткість, фондоозброєність.

Таблиця 1

Показник	Одиниця виміру	Номер варіанта									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Вартість основних виробничих фондів на початок року	тис. грн.	744	840	800	690	805	598	905	900	790	864
Вартість введених за рік основних фондів	місяць	11	03	04	05	06	02	08	11	01	10
	тис. грн.	65	85	97	90	87	53	67	82	74	51
Вартість вибулих за рік основних фондів	місяць	10	07	11	06	05	09	08	05	06	10
	тис. грн.	25	30	47	21	29	15	48	45	60	37

1	2	3									
		7,00	6,50	7,10	6,00	7,30	7,5	8,00	8,20	6,90	8,30
Норма амортизації	%	7,00	6,50	7,10	6,00	7,30	7,5	8,00	8,20	6,90	8,30
Річний обсяг товарної продукції	тис. грн.	30,7	31,0	30,1	30,8	30,0	32,0	33,0	30,8	35,0	28,0
Середньорічна чисельність працюючих	тис. чол.	111	112	110	113	119	109	115	117	118	114

Задача 2

Користуючись даними табл. 2, визначити:

- показники, які характеризують ефективність використання оборотних коштів підприємства у звітному та базовому роках;
- величину відносно вивільнених оборотних коштів підприємства у звітному році порівняно з базовим.

Зробити висновки щодо ефективності використання оборотних коштів.

Таблиця 2

Показник	Номер варіанта									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Реалізована продукція за рік, тис. грн.										
Базовий	79,7	90,8	59,1	84,1	100,0	62,7	77,1	72,2	64,0	91,2
Звітний	119,0	188,0	117,0	114,0	121,7	124,7	115,6	119,7	129,7	111,1
Середньорічні залишки нормованих оборотних коштів за рік, тис. грн.										
Базовий	0,8	1,4	0,5	1,1	1,3	1,1	1,0	0,7	0,6	1,5
Звітний рік	1,6	1,7	1,5	1,9	1,8	2,0	1,5	2,1	2,2	2,3

Задача 3

Використовуючи дані табл. 3, визначити:

- показники, що характеризують рівень і динаміку продуктивності праці на підприємстві;
- частку приросту продукції підприємства за рахунок підвищення продуктивності праці;
- частку чисельності робітників в загальній чисельності промислово-виробничого персоналу;
- рівень механізації на підприємстві.

Зробити висновок щодо ефективності використання праці на підприємстві.

Таблиця 3

Показник	Номер варіанта									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	39,7	38,7	37,7	39,4	35,5	34,8	41,2	40,1	39,2	36,6
Звітний	47,7	41,5	51,7	51,6	50,5	49,8	57,7	60,1	61,1	66,6
Товарна продукція за базовий рік, тис. од.	79,9	90,8	51,4	78,4	83,5	100,2	66,6	77,1	49,1	38,8
Темп приросту у звітному році, %	33,0	25,0	66,7	33,2	16,6	49,8	50,1	35,4	27,8	25,6
Середньоспиксова чисельність промислово-виробничого персоналу										
Базовий рік, чол.	488	490	350	521	487	515	462	498	501	505
Темп приросту у звітному році, %	2,5	1,6	1,7	1,3	2,2	4,1	-1,2	2,7	0,8	1,5
Середньоспиксова чисельність робітників за рік										
Базовий рік, чол.	427	397	405	402	428	417	410	407	395	420
Звітний, %	3,0	1,4	2,7	3,8	4,1	4,2	-0,7	2,1	1,1	1,9
Чисельність робітників зайнятих механізованою працею, од., за рік:										
Базовий	211	212	215	204	220	225	207	217	213	216
Звітний	218	218	220	221	227	230	217	216	219	220

Задача 4

Користуючись даними табл. 4, визначити:

- 1) прибуток, одержаний на підприємстві від виробництва та реалізації окремих видів продукції, а також рентабельність цих видів продукції;
- 2) прибуток від реалізації продукції в цілому по підприємству;
- 3) загальний прибуток підприємства, коли відомо, що прибуток від реалізації продукції становить 70 % суми загального прибутку підприємства;
- 4) структуру асортименту продукції, що виробляється, а також структуру прибутку від реалізації продукції.

Таблиця 4

Показник	Номер варіанта									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Обсяг виробництва за рік, т	Продукція "А"									
	26917	26917	20115	20111	17980	15500	14000	18030	19020	13030
Оптова ціна 1т, тис. грн.	3,0	2,5	2,7	2,2	2,3	2,4	2,5	2,7	2,8	2,9
Собівартість 1т, тис. грн.	2,7	2,2	2,1	2,0	2,2	2,3	2,3	2,3	2,5	2,6
Обсяг виробництва за рік, т	Продукція "Б"									
	13915	14500	11300	14300	17800	16900	15030	14280	15720	1645
Оптова ціна 1т, тис. грн.	7,0	7,5	7,3	7,6	7,8	7,2	7,4	7,9	7,7	7,5
Собівартість 1т, тис. грн.	5,2	5,1	6,2	6,0	5,8	6,2	4,9	5,1	5,7	5,3
Обсяг виробництва за рік, т	Продукція "В"									
	9115	10111	11050	9190	8500	9000	10090	11050	12000	1210
Оптова ціна 1т, тис. грн.	9,2	9,3	8,9	9,1	9,7	9,5	9,4	8,7	8,8	9,7
Собівартість 1т, тис. грн.	8,9	9,0	8,7	8,9	9,0	9,0	8,9	8,5	8,4	9,0

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Предмет курсу та завдання, що стоять перед ним.
2. Правові основи функціонування підприємства.
3. Основні функції підприємства та їх сутність.
4. Класифікація підприємств.
5. Життєвий цикл підприємства.
6. Характерні особливості створення товариства з обмеженою відповідальністю.
7. Особливості діяльності підприємств з іноземними інвестиціями.
8. Добровільні та інституційні об'єднання підприємств.
9. Підприємництво як сучасна форма господарювання.
10. Договірні відносини у підприємстві: сутність та зміст.
11. Сучасні тенденції розвитку міжнародних економічних відносин.
12. Проблеми функціонування спільних підприємств в Україні.
13. Методи управління діяльністю підприємств.

14. Зміст та характеристика економічних методів управління підприємствами.
15. Особливості застосування морально-психологічних методів управління.
16. Основні типи організаційних структур управління.
17. Роль та функції органів державної влади в управлінні підприємствами.
18. Сутність, класифікація і структура персоналу.
19. Визначення чисельності окремих категорій працівників.
20. Сутність методу рейтингової оцінки персоналу.
21. Оцінка ділових якостей керівників та менеджерів підприємства.
22. Основні фонди. Склад і структура основних фондів.
23. Вартісна оцінка основних фондів.
24. Фізичне і моральне зношення основних фондів.
25. Норма і сума амортизації.
26. Показники ефективності використання основних фондів.
27. Шляхи підвищення ефективності використання основних фондів.
28. Оборотні фонди, їх склад і структура.
29. Нематеріальні ресурси та нематеріальні активи.
30. Оборотні кошти підприємства, їх склад і структура.
31. Методи розрахунку нормативів оборотних коштів (аналітичний, коефіцієнтний, прямого розрахунку).
32. Основні показники рівня ефективності оборотних коштів та методика їх обчислення.
33. Поняття і види нематеріальних ресурсів підприємства.
34. Інформація як особливий ресурс.
35. Характеристика основних об'єктів промислової власності.
36. Поняття та склад нематеріальних активів підприємства.
37. Оцінка нематеріальних активів підприємства.
38. Інвестиції та їх класифікація.
39. Основні джерела фінансування інвестицій.
40. Відтворювальна та технологічна структура капіталовкладень.
41. Критерії економічної ефективності капітальних вкладень.
42. Абсолютна та порівняльна ефективність капіталовкладень.
43. Необхідність залучення іноземних інвестицій, їх види і форми.
44. Економічне обґрунтування інвестиційних проєктів.
45. Поняття і значення техніко-технологічної бази виробництва.
46. Характеристика і форми технічного розвитку підприємства.

47. Лізинг як форма оновлення технічної бази виробництва.
48. Поняття виробничої потужності підприємства.
49. Показники та шляхи підвищення використання виробничих потужностей.
50. Виробничий процес: поняття та основні елементи.
51. Принципи організації виробничого процесу.
52. Організаційні типи виробництва.
53. Методи організації виробництва.
54. Форми організації виробництва.
55. Об'єктивна необхідність диверсифікації виробництва.
56. Виробнича і соціальна інфраструктура.
57. Сутнісна характеристика інфраструктури підприємства.
58. Система технічного обслуговування виробництва.
59. Капітальне будівництво як специфічний елемент інфраструктури.
60. Способи здійснення будівельно-монтажних робіт.
61. Поняття і змістова характеристика інноваційних процесів.
62. Вплив нововведень на виробництво.
63. Оцінка ефективності технічних та організаційних нововведень.
64. Принципи та види планування. Система планів підприємства.
65. Методи прогнозування та планування розвитку підприємства.
66. Стратегічне планування на підприємстві.
67. Сутність бізнес-планування на підприємстві та типовий зміст бізнес-плану.
68. Методика складання окремих розділів бізнес-плану.
69. Тактичне та оперативне планування.
70. Розрахунок показників виробничої програми.
71. Показники якості продукції та їх характеристика.
72. Стандартизація, її складові та принципи здійснення.
73. Поняття та економічне значення сертифікації продукції.
74. Державний нагляд за якістю.
75. Продуктивність праці як економічна категорія. Показники рівня продуктивності праці.
76. Фактори зростання продуктивності праці.
77. Мотивація трудової діяльності працівників.
78. Заробітна плата, її сутність та функції. Реальна та номінальна заробітна плата.
79. Тарифна система оплати праці.
80. Почасова форма оплати праці та її системи.

81. Відрядна форма оплати праці та її системи.
82. Собівартість продукції та її види.
83. Класифікація витрат на виробництво.
84. Кошторис виробництва.
85. Сутність і методи калькулювання.
86. Поняття, роль і функції ціни. Види цін і сфери їх застосування.
87. Методи ціноутворення.
88. Формування та використання прибутку на підприємстві.
89. Визначення суми прибутку до оподаткування.
90. Рентабельність як відносний показник ефективності роботи підприємства.
91. Шляхи підвищення рентабельності виробництва.
92. Необхідність та сутність реструктуризації.
93. Основні положення Закону України “Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом”.
94. Економічна сутність санації підприємств.
95. Банкрутство підприємств як економічне явище.
96. Наслідки ліквідації збанкрутілих підприємств.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ ЗНАТЬ

Варіант 1

1. *Підприємство набуває прав юридичної особи з дня:*
 - а) укладення і підписання установчих документів;
 - б) відкриття розрахункового рахунку в банку;
 - в) державної реєстрації;
 - г) виготовлення печатки підприємства.
2. *Право розпоряджатися виробленою продукцією належить:*
 - а) найманим робітникам;
 - б) засновникам підприємства;
 - в) кредиторам;
 - г) співробітникам підприємства.
3. *Економічні методи управління діяльністю підприємства реалізують:*
 - а) матеріальні інтереси участі людини у виробничих процесах;
 - б) мотиви примусового характеру;
 - в) мотиви соціальної поведінки людини;
 - г) правильні відповіді а) і б);
 - д) усі відповіді правильні.

4. *Організаційна структура управління — це:*
- а) сукупність усіх виробничих, невиробничих та управлінських підрозділів підприємства;
 - б) внутрішній устрій підприємства, який характеризує склад підрозділів і систему зв'язків, підпорядкованості та взаємодії між ними;
 - в) форма системи управління, яка визначає склад, взаємодію та підпорядкованість її елементів;
 - г) сукупність складових якого-небудь об'єкта, які мають підпорядкований допоміжний характер і забезпечують умови для нормальної діяльності об'єкта в цілому.
5. *Складові виробничих фондів підприємства:*
- а) основні фонди;
 - б) оборотні фонди;
 - в) фонди обігу;
 - г) мобільні активи;
 - д) правильні відповіді а), б) і в);
 - ж) правильні відповіді а) і б).
6. *Основні фонди значаться на балансі підприємства впродовж усього періоду їх функціонування:*
- а) за первісною вартістю;
 - б) відновлювальною вартістю;
 - в) повною вартістю (первісною і відновлювальною);
 - г) залишковою вартістю;
 - д) ліквідаційною вартістю.
7. *Не нормуються такі елементи оборотних коштів підприємства:*
- а) видатки майбутніх періодів;
 - б) залишки готової продукції на складі;
 - в) грошові кошти на розрахунковому рахунку;
 - г) незавершене виробництво.
8. *До нормованих оборотних коштів належать:*
- а) залишки готової продукції на складі;
 - б) грошові кошти на розрахунковому рахунку;
 - в) дебіторська заборгованість;
 - г) відвантажена покупцеві продукція.

9. *Робота всіх підрозділів підприємства і випуск продукції мають здійснюватись за певним ритмом із планомірною повторюваністю. Це принцип...*
- а) гнучкості;
 - б) ритмічності;
 - в) безперервності;
 - г) автоматичності.
10. *Предмети праці в процесі обробки мусять мати найкоротші маршрути у всіх стадіях виробничого процесу без зустрічних і зворотних переміщень — це вимога принципу:*
- а) паралельності;
 - б) прямоточності;
 - в) автоматичності.
11. *Здійснюють приймання, зберігання, облік і видачу технологічної оснастки та інструменту цехам-споживачам підрозділи господарства:*
- а) ремонтного;
 - б) інструментального;
 - в) транспортного;
 - г) енергетичного;
 - д) складського.
12. *Капітальний ремонт обладнання — це:*
- а) усунення дрібних ушкоджень і дефектів та регулювання окремих механізмів;
 - б) заміна або відновлення окремих частин устаткування, регулювання його механізмів;
 - в) повне розбирання устаткування, ремонт деталей і вузлів, їх заміна, регулювання.
13. *Мінімальна заробітна плата — це:*
- а) будь-який заробіток, що залежить від результатів праці працівника і визначається тарифними ставками, розцінками, посадовими окладами;
 - б) встановлений державою розмір заробітної плати, менше якого не може здійснюватись оплата за фактично виконану роботу;
 - в) будь-який заробіток, що за трудовим договором виплачується працівникові за виконану роботу та надані послуги.

14. *Тарифна система оплати праці працівникові включає:*
 - а) тарифні ставки, тарифно-кваліфікаційний довідник;
 - б) тарифні ставки, сітки, тарифно-кваліфікаційний довідник, тарифні коефіцієнти;
 - в) тарифні ставки, тарифні сітки;
 - г) тарифні ставки, посадові оклади;
 - д) тарифно-кваліфікаційний довідник, посадові оклади, преміальне положення.
15. *Підприємство набуває прав юридичної особи з дня:*
 - а) укладення і підписання юридичних документів;
 - б) відкриття розрахункового рахунку в банку;
 - в) державної реєстрації;
 - г) виготовлення печатки підприємства.

Варіант 2

1. *Колективний договір укладається:*
 - а) лише на державних підприємствах;
 - б) лише на підприємствах, де частка держави у майні становить більше 50 %;
 - в) на комерційних фірмах;
 - г) на всіх підприємствах;
 - д) на всіх підприємствах, де використовується наймана праця.
2. *Будівельна компанія є суб'єктом малого бізнесу в Україні, якщо чисельність працюючих:*
 - а) до 50 осіб;
 - б) до 100 осіб;
 - в) до 200 осіб;
 - г) до 250 осіб.
3. *Виконавці одночасно підпорядковані всім функціональним керівникам за такою організаційною структурою управління:*
 - а) лінійною;
 - б) функціональною;
 - в) лінійно-функціональною;
 - д) дивізіональною;
 - д) матричною.
4. *Дивізіональна організаційна структура управління — це структура, де:*
 - а) кожний виробничий підрозділ корпорації має свою власну досить розгалужену структуру управління;

- б) виконавці одночасно підпорядковані всім функціональним керівникам;
 - в) кожний підлеглий має лише одного керівника, який виконує всі адміністративні та спеціальні функції у відповідному підрозділі.
5. *Основні фонди при зарахуванні їх на баланс підприємства в результаті придбання, будівництва оцінюються:*
- а) за ринковою вартістю;
 - б) відновлювальною вартістю;
 - в) повною первісною вартістю;
 - г) залишковою вартістю.
6. *Внаслідок переоцінки первісна вартість основних фондів змінюється за:*
- а) за відновлювальною вартістю;
 - б) залишковою вартістю;
 - в) ринковою вартістю.
7. *Коефіцієнт оборотності оборотних коштів характеризує:*
- а) розмір реалізованої продукції, який припадає на одну гривню фондів;
 - б) середню тривалість одного обороту;
 - в) величину оборотних коштів за відповідний звітний період;
 - г) рівень технічної оснащеності праці;
 - д) витрати виробничих фондів на 1 грн товарної продукції.
8. *Швидкість обороту обігових коштів підприємства характеризує:*
- а) коефіцієнт оборотності;
 - б) коефіцієнт завантаження;
 - в) тривалість одного обороту.
9. *Принцип спеціалізації виробничого процесу означає:*
- а) одночасне виконання окремих операцій і процесів;
 - б) безперервне здійснення суміжних технологічних операцій;
 - в) обробку предметів праці без зустрічних і зворотних переміщень на всіх стадіях виробничого процесу;
 - г) зменшення номенклатури продукції, яка виробляється на кожній ділянці підприємства.
10. *Для такого типу виробництва характерна обмежена номенклатура продукції, обсяг випуску може бути достатньо великим, а виготовлення окремих виробів періодично повторюється певними партіями:*
- а) одиничного;

- б) серійного;
 - в) масового;
 - г) дослідного.
11. *Поточний ремонт обладнання — це:*
- а) усунення дрібних ушкоджень і дефектів устаткування, заміна мастила та регулювання;
 - б) заміна або відновлення окремих частин устаткування, регулювання його механізмів;
 - в) повне розбирання устаткування, ремонт зношених деталей і вузлів, заміна тих, що не підлягають ремонту, регулювання та випробування під навантаженням його механізмів.
12. *Заміна або відновлення окремих частин устаткування, регулювання його механізмів передбачається під час проведення:*
- а) капітального ремонту та модернізації;
 - б) капітального ремонту;
 - в) поточного ремонту;
 - г) технічного обслуговування.
13. *При підрядній формі оплата праці проводиться:*
- а) за нормами і розцінками, встановленими за розрядом виконаних робіт;
 - б) за тарифною сіткою;
 - в) за штатним розкладом підприємства;
 - г) за штатним розкладом плюс преміальні.
14. *Зарібок працівника, що розраховується шляхом множення кількості одиниць виробленої продукції на розцінку за одиницю продукції, є зарітком при системі:*
- а) відрядно-прогресивній;
 - б) прямій відрядній
 - в) непрямій;
 - г) відрядно-преміальній.
15. *Прибуток — це:*
- а) виручка від підприємницької діяльності за вирахуванням матеріальних і прирівняних до них витрат;
 - б) частина виручки, що залишається після відшкодування усіх витрат на виробничу і комерційну діяльність;
 - в) виручка від підприємницької діяльності;
 - г) дохід підприємства.

Варіант 3

1. *Учасники товариства з додатковою відповідальністю відповідають за борги товариства:*
 - а) у межах належних їм внесків;
 - б) солідарна відповідальність усім майном;
 - в) у межах належних їм внесків і майном у розмірі, кратному внеску;
 - г) у межах належних їм акцій.
2. *Не мають права від свого імені й у своїх інтересах здійснювати дії однакові з цілями діяльності товариства, а також брати участь у товариствах з аналогічною метою діяльності учасники:*
 - а) акціонерного товариства;
 - б) товариства з обмеженою відповідальністю;
 - в) товариства з додатковою відповідальністю;
 - г) повного товариства;
 - д) командитного товариства.
3. *Трудові ресурси — це:*
 - а) усі люди працездатного віку;
 - б) люди працездатного віку, підлітки та пенсіонери, що працюють;
 - в) будь-яка чисельність працюючих разом людей на цьому підприємстві;
 - г) сукупність постійних працівників, що мають необхідну професійну підготовку та певний досвід практичної діяльності.
4. *Сукупність постійних працівників, що мають необхідну професійну підготовку та певний досвід практичної діяльності, називають:*
 - а) трудовим колективом підприємства;
 - б) персоналом підприємства;
 - в) трудовими ресурсами;
 - г) трудовим потенціалом підприємства.
5. *Основою поділу основних фондів на активну і пасивну частини є:*
 - а) паспортна продуктивність;
 - б) цільове призначення;
 - в) рівень дохідності;
 - г) ступінь спрацьованості;
 - д) характер участі у виробничих процесах.

6. *Амортизація основних фондів — це:*
 - а) зношення основних фондів;
 - б) процес перенесення вартості основних фондів на собівартість продукції, що виготовляється;
 - в) відтворення основних фондів;
 - г) витрати на утримання основних фондів.
7. *Фінансовими називаються інвестиції:*
 - а) які фінансуються за рахунок фінансових коштів підприємства;
 - б) які використовуються для придбання акцій, облігацій та інших цінних паперів;
 - в) спрямовані на вдосконалення активної частини основних фондів;
 - г) вкладені у матеріальні активи підприємства.
8. *До власних джерел формування інвестиційних ресурсів підприємства належать:*
 - а) частина чистого прибутку, спрямована на розвиток підприємства;
 - б) емісія акцій підприємства;
 - в) страхова сума відшкодування збитків, обумовлена втратою майна.
9. *Масове виробництво характеризується:*
 - а) широкою номенклатурою;
 - б) обмеженою номенклатурою;
 - в) вузькою номенклатурою.
10. *Інтервал часу від початку до закінчення процесу вироблення продукції називають:*
 - а) виробничим циклом;
 - б) технологічним циклом;
 - в) тактом потокової лінії;
 - г) виробничим часом.
11. *Планування, що на підприємстві охоплює довгострокове (стратегічне) і середньострокове планування, називається:*
 - а) поточним;
 - б) прогнозним;
 - в) перспективним;
 - г) усі відповіді правильні.

12. *Товарна продукція – це:*
- а) увесь фізичний обсяг виробництва, у тому числі незавершеного;
 - б) готова до реалізації вироблена продукція, яка зберігається на складі підприємства;
 - в) продукція, за яку надійшли кошти на розрахунковий рахунок підприємства.
13. *До погодинної форми оплати праці належать:*
- а) акордна;
 - б) непряма відрядна;
 - в) відрядно-преміальна;
 - г) жодна з наведених форм.
14. *Витрати промислового підприємства поділяються на прямі та непрямі:*
- а) за економічним характером витрат;
 - б) ступенем їх однорідності;
 - в) способом обчислення на одиницю продукції;
 - г) реакцією витрат на зміну обсягу виробництва.
15. *Основною умовою одержання підприємством певної суми прибутку є:*
- а) перевищення доходів над видатками;
 - б) здійснення господарської діяльності в певному обсязі;
 - в) задоволення попиту.

Варіант 4

1. *Адміністративно відокремлена частина підприємства, в якій виконується певний комплекс робіт відповідно до внутрішньозаводської спеціалізації, називається:*
- а) інфраструктурою підприємства;
 - б) цехом;
 - в) відділом;
 - г) виробничою дільницею;
 - д) робочим місцем.
2. *Допоміжні цехи на підприємстві виконують такі функції:*
- а) виготовляють продукцію, що визначає профіль і спеціалізацію підприємства;
 - б) виконують роботи, які забезпечують необхідні умови для нормального перебігу основних і допоміжних виробничих процесів;

- в) займаються переробкою та виготовленням продукції з відходів основного виробництва;
 - г) займаються утилізацією відходів виробництва;
 - д) виготовляють продукцію, що не використовується для забезпечення власних потреб усередині самого підприємства.
3. До категорії “службовець” належать працівники, які:
- а) займаються інженерно-технічними та економічними роботами;
 - б) зайняті безпосередньо у процесі виробництва та надання матеріальних благ;
 - в) здійснюють підготовку та оформлення документації, облік і контроль, господарське обслуговування;
 - г) виконують суто розумову роботу.
4. Вид трудової діяльності, здійснення якої потребує відповідних спеціальних знань і практичних навичок, називається:
- а) професією;
 - б) спеціалізацією;
 - в) кваліфікацією;
 - г) категорією.
5. Фондовіддача — це показник, який визначає:
- а) величину основних фондів на одиницю виготовленої продукції;
 - б) рівень використання оборотних фондів підприємства;
 - в) випуск продукції на одну гривню основних фондів;
 - г) ефективність відтворення усієї сукупності засобів праці.
6. Оборотні фонди підприємства переносять свою вартість на вартість продукції, що виробляється:
- а) частинами в міру спрацювання;
 - б) повністю
 - в) не переносять.
7. Цінний папір, який надає право власності на частку майна і прибутку акціонерного підприємства — це:
- а) акції;
 - б) облігації підприємств;
 - в) ощадні сертифікати;
 - г) компенсаційні сертифікати;
 - д) приватизаційні сертифікати.
8. Функції щодо регулювання фондового ринку належать:
- а) Державному комітету з цінних паперів і фондовому ринку України;

- б) Кабінету Міністрів України;
 - в) Антимонопольному комітету України;
 - г) Верховній Раді України;
 - д) Координаційному комітету з питань фондового ринку при Президентові України.
9. *Час виробництва — це тривалість:*
- а) технологічних операцій;
 - б) допоміжних операцій;
 - в) природних процесів;
 - г) перерв партійності;
 - д) перерв чекання.
10. *Інтервал часу, за яким з потокової лінії сходять вироби, що йдуть один за одним транспортними партіями, називають:*
- а) ритмом потокової лінії;
 - б) тактом потокової лінії;
 - в) швидкістю потокової лінії;
 - г) виробничим часом.
11. *Обсяг реалізованої продукції — це:*
- а) обсяг товарної продукції, виготовленої та відвантаженої за цей період;
 - б) обсяг товарної продукції на складах підприємства;
 - в) обсяг відвантаженої покупцям товарної продукції, за яку у звітному періоді повністю надійшли кошти на розрахунковий рахунок.
12. *Метод оцінювання рівня якості, що ґрунтується на сприйманні органами чуттів людини без застосування технічних вимірювальних і реєстраційних засобів, називається...*
- а) об'єктивним методом;
 - б) органолептичним методом;
 - в) комплексним методом.
13. *Витрати, сума яких залежить від обсягу виготовленої продукції, називаються...*
- а) змінними;
 - б) постійними;
 - в) прямими;
 - г) непрямими.
14. *Змінні витрати — це витрати:*
- а) безпосередньо пов'язані з виробництвом певного різновиду продукції;

- б) загальна сума яких за певний час залежить від обсягу виробленої продукції;
 - в) які прямо обчислюються на одиницю продукції;
 - г) загальна сума яких не залежить від кількості виробленої продукції.
15. *Прибуток від реалізації продукції — це:*
- а) виручка від реалізації продукції;
 - б) грошове вираження вартості товару;
 - в) різниця між обсягом реалізованої продукції (без ПДВ та акцизу) та її повною собівартістю;
 - г) витрати на виробництво реалізованої продукції.

Варіант 5

1. *Основні підрозділи цехової виробничої структури поділяються на основні, допоміжні, обслуговуючі та побічні цехи:*
- а) за характером діяльності;
 - б) виробничим профілем підприємства;
 - в) обсягом виробництва;
 - г) формою спеціалізації.
2. *Свою юридичну і господарську самостійність втрачають такі суб'єкти добровільного об'єднання підприємств та організацій:*
- а) асоціації;
 - б) корпорації;
 - в) консорціуму;
 - г) тресту;
 - д) холдингу.
3. *Спеціальність — це:*
- а) вид трудової діяльності, здійснення якої потребує відповідних спеціальних знань;
 - б) вид трудової діяльності, здійснення якої потребує практичних навичок;
 - в) більш вузький різновид трудової діяльності в межах професії;
 - г) сукупність спеціальних знань і практичних навичок, що визначають ступінь підготовленості працівника до виконання професійних функцій обумовленої складності.
4. *Структура персоналу — це відсоткове співвідношення окремих груп персоналу за такими класифікаційними ознаками, як:*
- а) категорія персоналу;
 - б) вік персоналу;

- в) освіта та кваліфікація персоналу;
 - г) усі відповіді правильні.
5. *Виробничими запасами підприємства не є:*
- а) сировина, пальне і паливо;
 - б) напівфабрикати власного виготовлення;
 - в) основні та допоміжні матеріали;
 - г) малоцінний інструмент.
6. *Напівфабрикати власного виробництва — це:*
- а) предмети праці, обробка яких не завершена в одному із виробничих підрозділів підприємства;
 - б) предмети праці, які перебувають безпосередньо на робочих місцях;
 - в) предмети праці, що повністю оброблені у цьому виробничому підрозділі підприємства, але потребують подальшої обробки в інших підрозділах.
7. *Виробнича потужність підприємства — це:*
- а) річний випуск продукції заздалегідь визначених номенклатури, асортименту та якості за умов повного використання устаткування та виробничих площ;
 - б) середньорічна вартість основних фондів виробничого призначення;
 - в) максимально можливий річний випуск продукції у номенклатурі та асортименті за умов найбільш повного використання виробничого устаткування.
8. *Сукупність взаємопов'язаних дій людей, засобів праці та сил природи, потрібних для виготовлення продукції, — це процес:*
- а) технологічний;
 - б) основний;
 - в) виробничий;
 - г) обслуговуючих.
9. *Зазначте, які з наведених ознак, не характерні для потокового методу організації виробництва:*
- а) робочі місця розташовуються за ходом технологічного процесу;
 - б) за групою робочих місць закріплюються обробка одного найменування конструктивно та технологічно подібних предметів;
 - в) на робочих місцях обробляються різні за конструкцією і технологією вироблення предмети праці;
 - г) технологічний процес має високу коопераційну диференціацію.

10. *Такт потокової лінії обчислюються в одиницях:*
 - а) об'єму;
 - б) часу;
 - в) довжини;
 - г) швидкості.
11. *Національним органом, що здійснює і координує роботу із сертифікації продукції в Україні, є:*
 - а) Державний комітет України зі стандартизації, метрології та сертифікації;
 - б) Державна комісія України при Уряді зі стандартизації, метрології та сертифікації;
 - в) Державна палата із сертифікації та стандартизації України;
 - г) відповіді а) і б) правильні.
12. *Властивість виробу виконувати свої функції при збереженні експлуатаційних показників у встановлених межах протягом певного періоду характеризує його:*
 - а) продуктивність;
 - б) надійність;
 - в) довговічність;
 - г) ремонтпридатність.
13. *Від обсягу виробництва не залежать витрати:*
 - а) сумарні;
 - б) валові;
 - в) постійні;
 - г) середні валові;
 - д) правильної відповіді немає.
14. *Класифікація витрат на виробництво за економічними елементами витрат є основою для:*
 - а) розрахунку собівартості конкретного виду продукції;
 - б) упорядкування кошторису витрат на виробництво;
 - в) обчислення витрат на заробітну плату;
 - г) встановлення ціни виробу.
15. *Рентабельність — це:*
 - а) частина виручки, що залишається після відшкодування всіх витрат на виробничу і комерційну діяльність підприємства;
 - б) відносний показник ефективності діяльності підприємства;
 - в) різниця між виручкою та прямими витратами;
 - г) відношення валових витрат на виробництво до обсягу товарної продукції.

Варіант 6

1. *Багаторічний досвід господарювання у країнах з ринковою економікою виокремлює такі традиційні моделі підприємницької діяльності:*
 - а) класична та інноваційна;
 - б) виробнича й посередницька;
 - в) класична і неокласична;
 - г) усі відповіді правильні.
2. *Класична модель підприємництва орієнтована:*
 - а) на активне використання нових управлінських рішень задля постійного зростання економічної та соціальної ефективності підприємницької діяльності;
 - б) на пошук зовнішніх додаткових джерел ресурсів;
 - в) на оновлення економічної системи держави;
 - г) на максимально ефективно використання наявних ресурсів підприємства.
3. *Чисельність працівників, яка включає всіх постійних, тимчасових і сезонних працівників, прийнятих на роботу на строк один і більше днів незалежно від того, чи вони на роботі, чи у відпустці, відрадянжені, на лікарняному, чи відсутні з інших причин, називається:*
 - а) явочною;
 - б) обліковою;
 - в) середньообліковою.
4. *Співвідношення чисельності основних робітників і чисельності допоміжних робітників — це показник:*
 - а) частки окремих категорій працівників;
 - б) плинності персоналу;
 - в) рівня дисципліни;
 - г) продуктивності праці.
5. *Не є об'єктами промислової власності:*
 - а) товарні знаки і знаки обслуговування;
 - б) раціоналізаторська пропозиція;
 - в) винахід;
 - г) корисна модель;
 - д) промисловий зразок.
6. *Нематеріальні активи — це:*
 - а) реалізація права власності на нематеріальні ресурси підприємства;

- б) виключне право використання об'єктів промислової та інтелектуальної власності, а також інші майнові права;
- в) права на використання об'єктів промислової та інтелектуальної власності, а також інші майнові права.
7. *Процес використання продукції, яка використовується на самому підприємстві для забезпечення нормального перебігу основних процесів, називається:*
- а) технологічним процесом;
- б) основним процесом;
- в) виробничим процесом;
- г) обслуговуючим процесом.
8. *Сукупність дій щодо зміни та визначення стану предмета праці називають:*
- а) технологічним процесом;
- б) основним процесом;
- в) виробничим процесом;
- г) обслуговуючим процесом.
9. *Форма виробничих зв'язків між підприємствами, що спільно виробляють певний вид кінцевої продукції, називається:*
- а) кооперуванням;
- б) комбінуванням;
- в) концентрацією;
- г) конверсією.
10. *Сукупність підрозділів, які безпосередньо не беруть участі у створенні основної продукції підприємства, але своєю діяльністю сприяють роботі основних цехів, називають:*
- а) виробничою інфраструктурою;
- б) інфраструктурою;
- в) соціальною інфраструктурою;
- г) капітальним будівництвом;
- д) виробничою структурою.
11. *Якість продуктів харчування характеризується такими показниками, як:*
- а) калорійність і термін зберігання;
- б) продуктивність, потужність і довговічність;
- в) міцність і зовнішній вигляд;
- г) еластичність і вологостійкість.
12. *Сертифікат продукції — це документ, який:*
- а) потрібний лише для захисту права власності на продукцію;

- б) дозволяє купувати продукцію;
 - в) засвідчує рівень якості продукції;
 - г) надається покупцеві під час продажу продукції;
 - д) передбачає реалізацію на біржі через певний час за певною ціною.
13. *За валовою продукцією обчислюється:*
- а) виробнича собівартість;
 - б) повна собівартість;
 - в) прибуток від реалізації продукції;
 - г) усі відповіді правильні.
14. *Собівартість валової продукції відрізняється від виробничої собівартості товарної продукції на величину:*
- а) витрат, які не включаються у виробничу собівартість продукції;
 - б) залишків витрат майбутніх періодів і майбутніх платежів;
 - в) залишків незавершеного виробництва за собівартістю;
 - г) позавиробничих витрат;
 - д) усі відповіді правильні.
15. *Рентабельність підприємства – це:*
- а) одержаний підприємством прибуток;
 - б) відносна дохідність або прибутковість, що вимірюються у відсотках до витрат;
 - в) відношення прибутку до середньої вартості основних фондів та оборотних коштів.

Варіант 7

1. *Специфічна діяльність з формування структури певного суб'єкта господарювання, координації внутрішніх підрозділів, розподілу повноважень і відповідальності між конкретними керівниками та виконавцями – це функція управління, яка називається:*
- а) організацією;
 - б) мотивацією;
 - в) плануванням;
 - г) регулюванням;
 - д) контролем.
2. *Методи управління – це:*
- а) способи впливу на окремих робітників та виробничі колективи в цілому, необхідні для досягнення цілей підприємства;

- б) процес, що спонукає окремих робітників, членів організації в цілому до спільних погоджених дій, які забезпечують досягнення загальної мети;
 - в) розподіл завдань, повноважень і відповідальності між членами організації для досягнення загальної мети її діяльності;
 - г) форма системи управління, яка визначає склад, взаємодію, підпорядкованість її елементів.
3. *Виробничі фонди підприємства поділяють на основні та оборотні залежно від:*
- а) тривалості кругообігу;
 - б) способу перенесення своєї вартості в процесі виробництва;
 - в) умов оновлення;
 - г) усі відповіді правильні.
4. *Основні виробничі фонди у кожному виробничому циклі використовуються:*
- а) повністю;
 - б) частково;
 - в) зовсім можуть не використовуватися.
5. *Право власності на винахід засвідчується:*
- а) патентом;
 - б) ліцензією;
 - в) авторським свідоцтвом.
6. *До складу оборотних коштів підприємства входять:*
- а) запаси матеріалів, запчастин, палива, готової продукції на складі;
 - б) оборотні фонди та фонди обігу;
 - в) незавершене виробництво, готова продукція на складі;
 - г) виробничі запаси, витрати майбутніх періодів, фонди обігу;
 - д) устаткування цехів, готова продукція на складі.
7. *Процес безпосереднього вироблення основної продукції підприємства, яка визначає його виробничий профіль, спеціалізацію і надходить на ринок як товар для продажу, — це:*
- а) технологічний процес;
 - б) основний процес;
 - в) виробничий процес;
 - г) обслуговуючий процес.
8. *Виробничий процес — це:*
- а) сукупність взаємопов'язаних дій людей, засобів праці та сил природи, потрібних для вироблення продукції;

- б) процес безпосереднього вироблення основної продукції підприємства;
 - в) сукупність дій щодо зміни та визначення стану предмета праці.
9. *Комплекс цехів, господарств і служб підприємства, які забезпечують необхідні умови для функціонування підприємства, називаються:*
- а) виробничою інфраструктурою підприємства;
 - б) інфраструктурою підприємства;
 - в) соціальною інфраструктурою підприємства;
 - г) капітальним будівництвом.
10. *Сукупність підрозділів підприємства, які забезпечують задоволення соціально-побутових та культурних потреб робітників підприємства, – це:*
- а) виробнича інфраструктура;
 - б) інфраструктура;
 - в) соціальна інфраструктура;
 - г) організаційна структура;
 - д) виробнича структура.
11. *Оплата праці – це:*
- а) заробіток у вигляді винагород, інших заохочувальних і компенсаційних виплат;
 - б) будь-який заробіток, що залежить від результатів праці працівника і визначається тарифними ставками, розцінками, посадовими окладами;
 - в) будь-який заробіток, що за трудовим договором власник або уповноважений ним орган виплачує працівникові за виконану роботу або надані послуги;
 - г) встановлений державою розмір зарплати, нижче якого не може здійснюватись оплата за фактично виконану роботу.
12. *Основна заробітна плата – це:*
- а) будь-який заробіток, що залежить від результатів праці працівника і визначається тарифними ставками, розцінками, посадовими окладами;
 - б) встановлений державою розмір зарплати, нижче якого не може здійснюватись оплата за фактично виконану роботу;
 - в) будь-який заробіток, що за трудовим договором виплачується працівникові за виконану роботу та надані послуги.

13. *Калькулювання* — це обчислення:
 - а) собівартості валової продукції;
 - б) собівартості окремих виробів;
 - в) собівартості товарної продукції;
 - г) собівартості реалізованої продукції.
14. *В основу класифікації підприємств за розмірами покладено:*
 - а) рівень рентабельності;
 - б) розмір статутного фонду;
 - в) чисельність працівників;
 - г) валовий обсяг виробництва.
15. *Рентабельність власного капіталу* — це відношення:
 - а) балансового прибутку до власного капіталу;
 - б) чистого прибутку до власного капіталу;
 - в) валового прибутку до власного капіталу;
 - г) прибутку (до сплати процентів по кредитах) до власного капіталу.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Бондар Н. М.* Економіка підприємства: Навч. посіб. — 2-ге вид, допов. — К.: А. С. К., 2005. — 400 с.
2. *Васильков В. Г.* Організація виробництва. — К.: КНЕУ, 2003. — 524 с.
3. *Економіка підприємства: ділові ігри, ситуації та імітаційні задачі.* — К.: КНЕУ, 2006. — 120 с.
4. *Економіка підприємства: Підручник / За заг. ред. С. Ф. Покропивного.* — 2-ге вид., переробл. та допов. — К.: КНЕУ, 2005. — 526 с.
5. *Економіка підприємства. Збірник практичних задач і конкретних ситуацій: Навч. посіб. / С. Ф. Покропивний, Г. О. Швиданенко, О. С. Федонін та ін.* — 2-ге вид., переробл. та допов. — К.: КНЕУ, 2005. — 323 с.
6. *Економіка та організація виробництва: Підручник / За ред. В. Г. Герасимчука, А. Е. Розенплетера.* — К.: Знання, 2007. — 678 с.
7. *Круш П. В., Подвігіна В. І., Сердюк Б. М. та ін.* Економіка підприємства: Навч. посіб. / За заг. ред. П. В. Круша, В. І. Подвігіної, Б. М. Сердюка. — К.: Ельга — Н, КНТ, 2007. — 780 с.
8. *Примак Т. О.* Економіка підприємства. — К.: Вікар, 2006. — 219 с.

9. *Тян Р. Б., Багрова І. В.* Організація виробництва. — К.: Центр навч. л-ри, 2005. — 248 с.
10. *Шваб Л. І.* Економіка підприємства: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. — 2-ге вид. — К.: Каравела, 2005. — 568 с.

Додаткова

11. *Господарський кодекс України* // Відомості Верховної Ради України. — 2003. — № 18–22.
12. *Закон України “Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом”* від 14.05.92 № 2343-ХІІ (з подальш. змін. і допов.).
13. *Закон України “Про господарські товариства”* від 19.09.91 № 1576-ХІІ (з подальш. змін. і допов.).
14. *Закон України “Про державне регулювання ринку цінних паперів”* від 30.10.96 № 448/96-ВР.
15. *Закон України “Про інвестиційну діяльність”* // Відомості Верховної Ради України. — 1991. — № 47.
16. *Закон України “Про іноземні інвестиції* // Відомості Верховної Ради України. — 1991. — № 47.
17. *Закон України “Про оплату праці”* від 24.03.95 № 108/95 (з подальш. змін. і допов.).
18. *Закон України “Про оподаткування прибутку підприємств”* від 22.05.97 № 283/97-ВР (з подальш. змін. і допов.).
19. *Закон України “Про систему оподаткування”* від 25.06.91 (з подальш. змін. і допов.).
20. *Закон України “Про ціни і ціноутворення”* від 03.12.91 № 507-ХІІ (з подальш. змін. і допов.).
21. *Бойчик І. М.* Економіка підприємства: Навч. посіб. — К.: Атіка, 2002. — 480 с.
22. *Внутрішній економічний механізм підприємства: Навч. посіб. / М. Г. Грещак, О. М. Гребешкова, О. С. Коцюба; За ред. М. Г. Грещака.* — К.: КНЕУ, 2001. — 228 с.
23. *Економічний аналіз: Навч. посіб. / М. А. Болюх, В. З. Бурчевський, М. І. Горбаток; За ред. М. Г. Чумаченка.* — К.: КНЕУ, 2001. — 540 с.
24. *Ерухимович О. Л.* Ценообразование: Учеб.-метод. пособие. — 3-е изд., стереотип. — К.: МАУП, 2003. — 108 с.
25. *Єгутов Ю. А.* Організація виробництва на промисловому підприємстві. — К.: Центр навч. л-ри, 2006. — 488 с.

26. *Копилюк О. І., Штангрет А. Н.* Фінансова санація та банкрутство підприємств: Навч. посіб. — К.: Центр навч. л-ри, 2005. — 168 с.
27. *Новицкий Н. И.* Организация и планирование производства. — Минск: Новое знание, 2004. — 256 с.
28. *Орлов О. О.* Планування діяльності промислового підприємства: Підручник. — К.: Скарби, 2002.
29. *Основы управления качеством: Учеб. пособие / С. К. Фомичев, А. Л. Старостина, Н. И. Скрыбина.* — 2-е изд., стереотип. — К.: МАУП, 2002. — 192 с.
30. *Планування діяльності підприємства: Навч. посіб. для самост. вивч. дисц. / Белов М. А., Євдокимова Н. М., Москалюк В. Є. та ін.; За заг. ред. В. Є. Москалюка* — К.: КНЕУ, 2002. — 252 с.
31. *Практикум по экономике организации (предприятия).* — М.: Финансы и статистика, 2003. — 464 с.
32. *Розова Н. К.* Управление качеством. — СПб.: Питер, 2003. — 224 с.
33. *Савицкая Г. В.* Анализ хозяйственной деятельности предприятия: Учебник. — М.: ИНФРА-М, 2002.
34. *Тарасюк Г. М., Шваб Л. І.* Планування діяльності підприємства: Навч. посіб. — Житомир: ЖДТУ, 2003. — 580 с.
35. *Тищенко А. Н., Кихим Н. А., Догадайло Я. В.* Экономическая результативность деятельности предприятий. — Х.: ИД “ИНЖЕК”, 2005. — 144 с.
36. *Управління виробництвом.* — К.: Знання України, 2006. — 296 с.
37. *Філімоненков О. С.* Фінанси підприємств. — К.: МАУП, 2004.
38. *Цал — Цалко Ю. С.* Витрати підприємства: Навч. посіб. — Житомир: ЖІТІ, 2002. — 647 с.
39. *Ширенбек Х.* Экономика предприятия. — СПб.: Питер, 2005. — 848 с.
40. *Щёкин Г. В.* Теория и практика управления персоналом. — К.: МАУП, 2003.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Тематичний план дисципліни “Економіка і організація виробництва”	4
Зміст самостійної роботи з дисципліни “Економіка і організація виробництва”	5
Методичні рекомендації до виконання контрольної роботи (для студентів заочної форми навчання).....	19
Варіанти контрольних робіт	20
Питання для самоконтролю	23
Тестові завдання для самоперевірки знань.....	26
Список літератури	45

Відповідальний за випуск	<i>А. Д. Вегеренко</i>
Редактор	<i>С. М. Толкачева</i>
Комп'ютерне верстання	<i>Н. І. Нечипоренко</i>

МАУП

Зам. № ВКЦ-3470

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП